Rozhovor týdne s

Danielem Jurečkou, ředitelem Ústředního a kontrolního ústavu zemědělského

Minulý týden jste se zúčastnil Chmelařského dne ve Stekníku. Mohl byste připomenout, co vše ÚKZÚZ zajišťuje v oblasti chmele?

ÚKZÚZ v souladu s evropskou i českou legislativou provádí certifikaci chmele, kterou se deklaruje kvalita a původ chmele. Státní dohled nad zpracováním chmele je garancí kvality a původu pro zahraniční odběratele a vzhledem k tomu, že význam chmele jako vývozní komodity neustále roste, je tato služba státu obchodníky s chmelem velmi oceňována. ÚKZÚZ také vede Registr chmelnic a producentů chmele, který zároveň slouží jako podklad pro administraci dotací do chmele. Dále provádí registraci nových odrůd chmele, udílení ochranných práv k odrůdám a zajišťuje přehlídky množitelských porostů chmele a chmelových školek v rámci uznávacího řízení sadby chmele.

Co vlastně obnáší certifikace chmele?

Veškerý chmel vypěstovaný ve chmelařských oblastech a uvedený do oběhu podléhá v souladu se zákonem č. 97/1996 Sb. certifikaci. Vlastní certifikace zahrnuje označení chmele producentem a ověřování kvality a původu chmele ústavem. Producent je povinen označit každý obal s chmelem označovacími štítky a uzavřít jej plombami. Označovací štítky a plomby vydává ústav na vyžádání.

Kvalitu chmele dokládá producent laboratorním rozborem vlhkosti a procenta příměsí (chmelových, cizích a pecek). Ústav prověří, zda chmel splňuje požadavky na kvalitu, stanovené předpisy EU. Původ chmele je ověřován srovnáním údajů na označovacích štítcích s údaji v Registru chmelnic. Ústav také zajišťuje dohled nad úpravou chmele a zapečetěním obalů s chmelem v jím určeném ověřovacím středisku.

Co se rozumí pod pojmem Chráněné označení původu a jaké jsou kompetence ÚKZÚZ k této značce?

Chráněné označení původu „Žatecký chmel" bylo schváleno EU v roce 2006. Vztahuje se na přesně vyjmenované klony chmele (Lučan, Blato, Osvaldův klon 31, 72, 114, Siřem, Zlatan, Podlešák a Blšanka) vypěstované v Žatecké chmelařské oblasti (okresy Louny, Rakovník, Chomutov, Kladno, Plzeň-sever a Rokycany). Specifické přírodní podmínky v kombinaci s uvedenými klony vytváří chmel jedinečných vlastností, charakteristický pouze pro tuto oblast. Označení chmele touto značkou je známkou vynikající kvality, ceněnou v zahraničním obchodě. Po dohodě se SZPI provádí ÚKZÚZ od 1. ledna 2017 namátkové kontroly dodržování specifikace podle příslušného zákona. Například kontrolu údajů, prokazujících, že chmel či chmelový produkt označený tímto chráněným označením původu pochází z vymezeného území.

Prozradíte případné novinky, které ÚKZÚZ připravuje v oblasti chmele?

V rámci Registru chmelnic bylo zprovozněno elektronické podávání změn do Registru chmelnic, což sníží administrativní zátěž producentů chmele. Ke zkvalitnění systému certifikace chmele velkou mírou přispělo i zavedení čárových kódů a elektronického přenosu dat pomocí datových terminálů – čteček. Připravuje se i legislativní změna, a to změna příloh ve vyhlášce č. 325 k zákonu o ochraně chmele, kde budou zpřehledněny jednotlivé formuláře převodu chmelnice na jiného producenta a oznámení změn v evidenci chmelnic.

Vloni se rozšířily plochy chmelnic. Jak to vypadá v letošním roce?

Pozitivní trend nárůstu ploch chmelnic pokračuje již čtvrtým rokem v řadě i letos. Konečný stav v Registru chmelnic bude znám sice až k 20. srpnu, ale již v této chvíli odhadujeme, že dojde ke zvýšení ploch asi o 170 hektarů. Nejvíce bylo vysázeno jemné aromatické odrůdy Žatecký poloraný červeňák – 131 hektarů.

V červnu se uskutečnila expertní mise Číny v ČR kvůli ověření systému monitoringu škodlivých organismů, fytosanitární certifikace, používání přípravků na ochranu rostlin, diagnostiky a potravinové bezpečnosti. Jaký byl výsledek a zda se podařilo posunout nějak možnost povolení dovozu sladu do Číny?

Ano, kontrolní mise Číny proběhla za účelem ověření fytosanitární a potravinové bezpečnosti sladu. Čínská delegace se zajímala o monitoring škodlivých organismů, předvývozní certifikaci zásilek, systém povolování a kontrol používání přípravků na ochranu rostlin, diagnostiku chorob a škůdců a bezpečnost potravin s ohledem na obsah reziduí. Ze strany zástupců Číny byla velmi ceněna provázanost státního monitoringu škodlivých organismů a jeho využití přímo v praxi. Výsledkem mise je stanovisko, že v ČR je systém výroby sladu a exportní certifikace na vysoké úrovni a nehrozí zavlečení škodlivých organismů do Číny. Mise doporučí, aby byl povolen vývoz sladu z ČR do Číny za podmínek, které budou stanoveny v „protokolu", který zpracuje Čína a jenž má být podepsán přímo panem ministrem. Celý schvalovací proces by měl být ukončen v rozmezí půl až jednoho roku.

Zuzana Flalová

Zákaz vstupu kvůli moru

Zlínský hejtman Jiří Čunek vyhlásil kvůli obavám z šíření afrického moru prasat zákaz vstupu lidí do lesů a polí v oblasti ohniska nákazy na Zlínsku. Opatření začalo platit minulou středu. Netýká se pouze lidí, kteří v zamořené oblasti žijí, myslivců a vybraných lesních hospodářů a zemědělců. Již od předešlého týdne byl zakázán vstup do ohniska nákazy lidem s domácími zvířaty prostřednictvím asi 360 tabulí, které bylo třeba kvůli rozšíření zákazu přeznačit.

Oldřich Přibík

„Koncem měsíce srpna divočáci začínají migrovat do jiných oblastí za jinými potravinami. My je proto potřebujeme přirozeně zadržet v území tím, že se zde bude zakrmovat a postupně se budou odchytávat," zdůvodnil zákaz vstupu Čunek. Podle něj by se díky opatření mělo podařit vytvořit prostředí, v němž se budou zvířata cítit bezpečně a nerušena člověkem.

Hejtman uvedl, že úplný zákaz vstupu lidí se bude týkat oblasti o rozloze zhruba 50 kilometrů čtverečních vymezené už dříve osazenými elektrickými a pachovými ohradníky a katastry měst a obcí Lípa, Slušovice, Březová, Lukov, Fryšták a Zlín. Zákaz vstupu má platit minimálně do 29. srpna. Pod hrozbou pokut až do 20 tisíc korun ho budou kontrolovat policisté. Čunek se na tom dohodl na jednání se zástupci Státní veterinární správy, Ministerstva zemědělství, odborníky z Mendelovy univerzity v Brně, zemědělci a myslivci.

„Zákaz se týká lesů a polí. Nevztahuje se na příjezdové cesty a obce," řekla mluvčí hejtmanství Renata Janečková. Opatření se tedy nedotkne například zlínské zoo, která do dané oblasti spadá.

Předseda Mysliveckého spolku Lukov-Vlčková a zároveň starosta Lukova na Zlínsku Jiří Jangot připravované opatření proti šíření afrického moru prasat ocenil. „Zatím mi nic na papíře nepřišlo, ale pokud to tak skutečně bude, jen to přivítám," řekl. Naopak David Šobr z Lípy, tedy obce, která spadá do zasažené oblasti, považuje zákaz vstupu do lesa za výrazné omezení. „Bydlíme na vesnici, do lesa to máme kousek. Byl jsem do něj zvyklý chodit každý večer venčit psa. Máme i dvouleté dítě, se kterým chodíme do lesa na procházky. Teď budeme muset v horku chodit po rozpáleném asfaltu v dědině, což není příjemné," řekl Šobr.

V ohnisku nákazy bude zakázán lov veškeré zvěře. Divočáky nesmějí myslivci v oblasti lovit už od června, kdy se nákaza africkým morem na Zlínsku objevila. Hejtman zároveň potvrdil, že bude myslivcům v okrese Zlín mimo ohnisko nákazy zvýšeno zástřelné za uloveného divočáka z tisíce na dva tisíce korun. Další peníze dostávají myslivci od kafilérií, které ulovená divoká prasata zpracovávají.

Hejtmanství od středy také začalo nakupovat chladicí boxy pro myslivecká sdružení působící na Zlínsku. Sloužit mají k uchovávání ulovených divočáků, vejdou se do nich tři až čtyři kusy. Pakliže se prokáže, že zastřelená divoká prasata nemají africký mor, budou je moci myslivci nově využít ke spotřebě. „Státní veterinární správa zabezpečí, že laboratoře budou fungovat do 24 hodin," uvedl Čunek. Nakoupeno podle něj má být asi 67 chladicích boxů za šest až sedm milionů korun. Opatření mají myslivce motivovat ke zvýšenému odlovu divokých prasat na Zlínsku. Od středy měl Zlínský kraj začít nakupovat také klece k odlovu divočáků v zamořeném území. Ve snaze udržet divoká prasata v epicentru nákazy bylo kolem zamořené oblasti osazeno také téměř 12 kilometrů elektrických ohradníků, jejichž instalace přišla zhruba na 1,2 milionu korun.

Jak uvedl mluvčí Státní veterinární správy Petr Vorlíček, myslivci v oblasti intenzivního odlovu ve Zlínském kraji a okolních regionech odlovili od 17. července do začátku minulého týdne 1379 divočáků. Mimo zamořené území chorobu veterináři zatím nezjistili, v zamořené oblasti nemoc potvrdili u 82 divočáků ze 144 uhynulých. Nejvíc divočáků, 345, bylo podle Vorlíčka odstřeleno na Kroměřížsku. První dva uhynulí divočáci, u kterých se později potvrdil africký mor prasat, byli nalezeni 21. a 22. června na kraji Zlína.

Začne být mléko ...

(Dokončení ze str. 1)

Růst ceny mléka je však u nás do určité míry tažen zvyšováním jeho kvality. V obsahu bílkovin předstihujeme řadu evropských zemí. Tučnost mléka v průběhu roku mírně kolísá, ale to není nic překvapujícího a mlékárny s těmito výkyvy normálně počítají. Z dlouhodobého pohledu se ovšem tučnost u nás drží kolem čtyř procent a stále mírně roste.

Svaz se také vyjádřil k rostoucí spotřebitelské ceně másla, která podle posledního šetření Českého statistického úřadu v červnu dosáhla svého rekordního maxima 187,50 koruny za kilogram, tedy asi 47 Kč za čtvrtkilogramové balení. Cena másla roste v celé Evropě, kde se jen v květnu zvýšila o téměř sedm procent. Z této ceny ale rozhodně neprofitují zemědělci. Nárůst cen másla je podle Pýchy realizován v důsledku rozhodnutí jiných článků agrobyznysu. „Tedy nikoliv zvyšováním cen zemědělské prvovýroby – vždyť cena zemědělců za mléko je po řadu let podnákladová, ale na výrobce mléka tlačí jejich odběratelé – mlékárny a následně hlavně obchodní řetězce. V loňském roce, kdy vrcholila krize mléčného trhu, řada mlékáren v případě neakceptování nízké nákupní ceny hrozila zemědělcům výpověďmi dodávek mléka," uvedl

Podle Pýchy nejde svazu o to, zvýšit výkupní cenu mléka úměrně k růstu cen másla, které je jen jedním z výrobků, jež mlékárny produkují. Chce ale upozornit na to, že dochází k nerovnoměrnému rozdělení podílu na této konečné ceně, zatímco mlékárny a obchody zvyšují na tomto produktu marži, zemědělci z toho nic nemají. Současná cena másla však podle něj není neobvyklá a jako spotřebitelé bychom si na ni měli zvyknout. Jak uvedl, máslo by dál nemělo radikálně zdražovat ani zlevňovat. Přechod spotřebitelů kvůli jeho vysoké ceně na rostlinné tuky nicméně Pýcha neočekává.

Ministerstvo zvýšilo zástřelné

(fia) – Ministr zemědělství Marian Jurečka prostřednictvím Státní veterinární správy požádá Evropskou komisi o revizi zamořené oblasti tak, aby myslivci mohli zdravá prasata využít k vlastní spotřebě. Ministerstvo nově zvyšuje zástřelné z jednoho tisíce korun na tři tisíce, mysliveckés sdružení pak dostane kompenzaci 3200 korun za každý dospělý kus. Zároveň bude v celé červené zóně motivovat myslivce částkou 4000 korun za každé prase ulovené v odchytovém zařízení. K tomuto opatření dojde změnou metodiky zhruba do týdne. Postupně se také uskuteční školení pro místní myslivce k tomuto účelu. Nákup klecí finančně zajišťuje Zlínský kraj, stejně jako instalaci a údržbu elektrických ohradníků. Pachové ohradníky a jejich doplňování naopak financuje Ministerstvo zemědělství. To proplácí i veškeré kompenzace a nákup dalších drobných pomůcek v souvislosti s vydanými veterinárními opatřeními. „Od potvrzení prvního pozitivního nálezu děláme vše pro to, abychom africký mor zastavili. Důležité nyní je, aby myslivci v okolí takzvané červené zóny stavy divokých prasat co nejvíce snížili," řekl ministr zemědělství Marian Jurečka na jednání se zástupci zemědělců, myslivců v Lukově na Zlínsku. Možnost, že by myslivci mohli zpracovat maso ulovených divokých prasat v okrese Zlín, v tuto chvíli není. Zamořená oblast potvrzená Evropskou komisí nyní zabírá území celého okresu, všechna ulovená prasata proto musí bez výjimky skončit v kafilérii. Nákup chladicích zařízení tak prozatím nemá smysl. „Požádáme komisi o revizi zamořené oblasti, aby si myslivci mohli maso z negativně testovaných kusů ponechat pro svoji spotřebu," řekl ministr.

V zemědělství chybí na tisíce lidí

(opr, čtk) – V zemědělství chybí aktuálně 12 až 15 tisíc sezónních pracovníků. Nejvíce jich schází pěstitelům ovoce, zeleniny a chmele, kde je třeba více ruční práce, ale také v drůbežárnách a na jatkách. Uvedl to Jiří Felčárek z Agrární komory ČR. Nesezónních zaměstnanců podle komory dlouhodobě chybí zhruba 4,5 tisíce.

Nezaměstnanost v ČR sice v červenci po předchozím pětiměsíčním poklesu vzrostla o desetinu na 4,1 procenta, lidí bez práce ale bylo jen něco přes 303 tisíc, což je nejméně za červenec od roku 1997. Počet volných pracovních míst meziměsíčně i meziročně vzrostl na 188 tisíc a firmy mají problémy s nedostatkem pracovníků. Současně loni ubylo pracovníků v zemědělství, meziročně se jejich počet snížil o 0,7 procenta na zhruba 100,2 tisíce a jejich podíl na celkové zaměstnanosti činil 1,9 procenta.

Zemědělské podniky tak přijímají sezónní pracovníky například z Ukrajiny, Moldávie, Rumunska, ale i z Mongolska. Komora proto podporuje záměr Ministerstva zemědělství na zrychlení přijímání pracovníků z Ukrajiny do českých zemědělských a potravinářských provozů. Mělo by jít až o 1500 lidí ročně. Materiál však vláda na svém červencovém projednávání odložila.

Podle komory je nedostatek pracovníků v českém zemědělství daný nejenom tím, že řada zaměstnanců odchází do důchodu, ale také nižším zájmem mladé generace učňů, středoškoláků i absolventů vysokých škol. Komora tak mezi podniky zjistila odhady, kolik lidí budou jednotlivé firmy, včetně těch podnikajících v rybářství a lesnictví, potřebovat ke konci letošního roku, ale také kolik by jich podniky chtěly v roce 2021. Největší zájem podle šetření bude o traktoristy a ošetřovatele zvířat.

Podle mluvčí Potravinářské komory ČR Dany Večeřové chybí zaměstnavatelům prakticky všechny kategorie pracovníků. „Největší problém jsou dělnické profese a střední technické a řídicí profese. Je to problém obecně nižších platů v potravinářství v porovnání třeba s automobilovým průmyslem, který v některých oblastech přetahuje zejména technické profese, jako je údržba nebo obsluha strojů," řekla Večeřová.